

Karl Kordovsky: wienerdreng, desertør... og mekaniker i Feldballe og Tirstrup

Vilfred Friborg Hansen

I krigens sidste år, fra efteråret 1943, tog tyskerne fat på at opføre Fliegerhorst Tirstrup, Tirstrup Flyveplads. Til byggeledelsen af flyvepladsen opførtes en kontor-barakby i Tirstrups vestlige udkant.

Efter befrielsen indrettede de danske myndigheder de tidligere tyske kontorbarakker til flygtningelejr for ca. 500 af de tyske flygtninge, der var ankommet til Danmark i krigens sidste tre måneder. Det var flygtninge, der var flygtet fra de fremrykkende sovjetiske hære i Østpreussen og andre tyske områder i Østeuropa.

Tirstrup-flygtningelejren endte med at rumme omkring 750 tyske flygtninge. En tilsvarende lejr i Graaskegaard sydvest for Tirstrup rummede det dobbelte antal, mens en lejr i Stabrand landsby også rummede ca. 750 flygtninge.

I løbet af 1947 tømtes de tre lejre for flygtninge. Barakkerne i Tirstrup blev sat til salg.

Firma ”P. C. Pedersen og Søn”, Tirstrup

Barakkerne blev købt af et hurtigt voksende maskin- og bilfirma: ”P. C. Pedersen og Søn”. Firmaets ejer havde i 4 – 5 år været sønnen Anders Pedersen.

Firmaet omdannede barakkerne tættest på hovedvejen A 15 til værksted. Til kontor og udstilling blev opført en ny stor bygning på tværs af barakkerne, og parallel med hovedvejen. En flot bygning, der stort set står der i dag som dengang.

Det samme gør barakkerne, men selvfølgelig i stærkt moderniseret form. Hvis man ved det, kan man dog også i dag gennemskue, at bygningerne bag den flotte udstillingsbygning ved landevejen er gamle tyskerbarakker.

Firmaet ”P. C. Pedersen og Søn” trivedes i de nye bygninger og ansatte nye folk. Firmaet reparerede og solgte landbrugsmaskiner og biler. Senest var man begyndt at forhandle Scania Vabis diesellastbiler. Her kommer Karl Kordovsky ind i billedet. Han havde nemlig fra sin tid som mekaniker i den tyske værnemagt på Østfronten forstand på dieselmotorer – en egenskab, der var efterspurgt blandt mekanikere efter krigen. Han blev firmaets ”dieselmand”.

Karl Kordovsky havde familie, kone og to mindreårige børn, i Hammel, men boede til en begyndelse selv til leje i Grenaa. Snart overtog han dog et lejemål i Feldballe, førstesalen på

den store hvide villa, nuværende Lufthavnsvej 16, hvor der var plads til hele familien. I januar 1950 flyttede Karl og resten af familien ind i Feldballe.

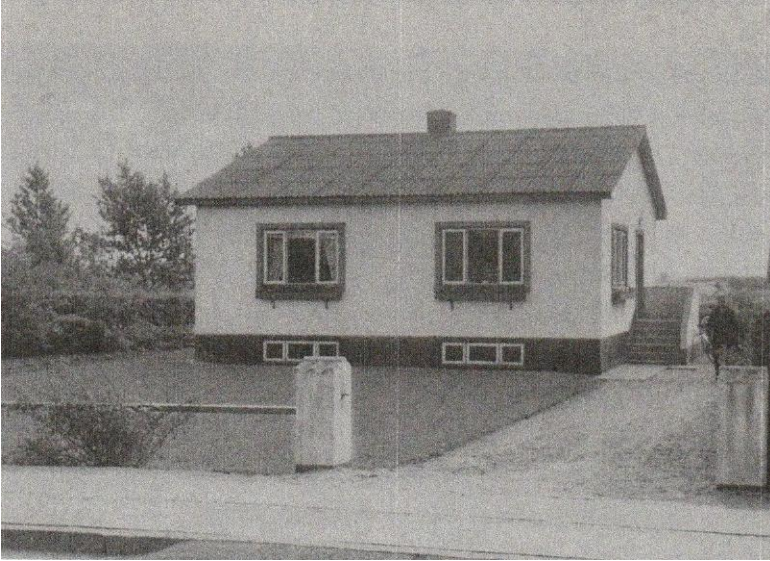
Nogle måneder senere blev stueetagen – eller en del af den - i bygningen ledig, og så lejede Karl og familien sig ind der i stedet.

Karl Kordovsky, pasfoto 1952. Fra bogen.

Feldballe, den store hvide villa på Lufthavnsvej 16, hvor Karl Kordovsky med familie boede til leje 1950-53. Der var en mindre købmandsbutik i bygningen frem til 1960'erne. Luftfoto 1960. Kgl Bibl. Saml.

Sikkert udmærkede boligforhold, men noget tyder på, at Karl og Anna gerne ville eje deres eget. Det skulle der senere blive mulighed for, endda næsten nabo til Karls arbejdsplads i Tistrup. Her købte Karl en tidligere tyskerbarak, rev barakken ned og opførte et nyt lille hus på soklen. Hertil flyttede Karl og familien i oktober 1953. Her fik de deres tredje barn, og her blev de boende til de i 1971 flyttede til København.

Huset i Tirstrup, Aarhusvej 20, som Karl Kordovsky byggede, og hvor familien boede fra 1953 til 1971. Fotoet er formodentlig fra sidst i 1950'erne. Fra bogen.

Karl Kordovsky

Karl Kordovsky blev hurtigt en værdsat arbejdskraft hos Anders Pedersen i Tirstrup. Han omtales som dygtig, stilfærdig og stabil. Faktisk har vi rigtig mange karakteristikker af Karl.

Firmaets indehaver, Anders Pedersen, skrev til udlændingemyndighederne om Karl Kordovsky, i 1957, at han var en "dygtig og meget solid mand, som han er glad for".

Kæmner Richard Sørensen, der var nabo til Kordovsky, udtalte ved samme lejlighed, at Karl Kordovsky var en "rolig og omgængelig mand. Han er meget arbejdsom, og han er ædruelig og i det hele taget en respektabel mand".

Men hvorfor skulle diverse personer udtale sig om Anders Pedersens mekaniker til udlændingemyndighederne?

Jo, sagen var, at Karl Kordovsky var østrigsk statsborger, og at han allerede i 1950 havde søgt om dansk statsborgerskab, men fået afslag. Han opholdt sig derfor kun i landet på midlertidige arbejds- og opholdstilladelser, som jævnligt skulle fornyes.

I 1957 søgte han igen om dansk statsborgerskab, og året efter blev ansøgningen imødekommet, helt givet på grund af de mange anbefalinger, Karl Kordovsky kunne sende med ansøgningen.

Men dermed er det på tide at oprulle Karl Kordovskys usædvanlige livshistorie og fortælle baggrunden for, at han var havnet i Danmark og i 1950'erne var dansk gift og talte flydende dansk.

Kort fortalt, så var Karl Kordovsky født i Wien, kom til Danmark som "wienerbarn" i begyndelsen af 1920'erne. Ved Østrigs "Anschluss" – tilslutning til Tyskland – i 1938 blev han

tysk statsborger og som sådan indkaldt til den tyske Wehrmacht og kom til Østfronten, men overlevede og kom til Danmark som en del af den tyske besættelse, blev forelsket i en dansk pige og fik et barn med hende, deserterede, fik status som tysk flygtning, men undgik med nød og næppe at blive sendt til Tyskland – og så er vi fremme ved de gentagne fornyelser af midlertidige arbejds- og opholdstilladelser og den sluttelige tildeling af dansk statsborgerskab i 1957.

Karl Kordovskys levnedsløb er skildret af en slægtning, Ove Christiansen, i bogen ”I ser mig ikke mere – en wienerdrengs historie” fra 2015. Ove Christiansen er barnebarn af Karl Kordovskys plejeforældre fra hans ophold som wienerbarn på Møn i begyndelsen af 1920´erne. Alle oplysninger i denne artikel stammer fra bogen.

Anders Pedersens maskin- og autoforretning i Tirstrup, luftfoto 1960. Den nye kontor- og udstillingsbygning i forgrunden langs landevejen, bag den de ombyggede og moderniserede tyskerbarakker fra den tyske ”Bauleitung” på flyvepladsen og senere tysk flygtningelejr. Kgl. Bibl. Saml.

Wienerdrengen Karl Kordovsky. Fra Wien til Møn

Efter Første Verdenskrig 1914-18 var Østrig blevet til en småstat med en stor hovedstad, Wien. Nøden i landet, men især i Wien, var stor efter krigen. Mange børn sultede.

Velmenende folk i Danmark iværksatte derfor en aktion for at få børn fra det sultende Wien på ophold i Danmark. Det blev i løbet af tre – fire år til 21.000 børn, der på denne måde fik et eller flere ophold i Danmark, hvor der var mad og lys og luft i forhold til hvor de kom fra. For nogle af dem har det reddet deres liv.

En af dem, der blev bevilget et ophold i Danmark, var den 13-årige Karl Kordovsky, der var søn af en montør ved det gamle kejserslot Schönbrunn i Wien. 8. juli 1920 ankom han til Landsled, 6 km øst for Stege på Møn, hvor han skulle opholde sig hos Olga og C. F. Christiansen, der var indehavere af en maskinforretning, hvor der repareredes og solgtes både landbrugsmaskiner og biler.

Karl faldt rigtig godt til, og hans senere interesse og evner ang. maskiner og biler stammer fra opholdet på Møn. Et ophold, der normalt kun skulle vare tre måneder, men der kunne søges forlængelse, og det gjorde familien Christiansen. Resultatet blev, at Karl opholdt sig på Møn i ti måneder, frem til 20. maj 1921.

Karl havde aftalt med familien, at han skulle komme tilbage til Møn og blive lærling i firmaet. Men han fik ikke pas! I stedet begyndte han som lærling i et maskinfirma i Wien, hvor han var i godt ti måneder.

Imens søgte han om et nyt ophold som wienerbarn hos sine tidligere plejeforældre. Det blev bevilget. Og 31. august 1922 ankommer Karl igen som wienerbarn hos sine tidligere plejeforældre på Møn.

Der blev nu oprettet en lærekontrakt i firmaet på Landsled, og Karl kom til at gå på Teknisk Skole i Stege. Forlængelsen af opholdet som wienerbarn så ikke ud til at være noget problem.

Men der opstod et andet problem. Karl virkede også som sælger i firmaet og fik en vis provision for hvert salg. I august 1924 solgte han en bil og fik sin provision. Men Karl opdagede, at hans provision som lærling var mindre end det, de to svende i firmaet fik. Det klagede han over, med plejefaderen, og nu også læremesteren, ville ikke ændre forholdet. Det fandt Karl så uretfærdigt, at han simpelt hen pakkede sin kuffert og forlod firmaet uden svendebrev – og 28. august 1924 var han tilbage i Wien!

Hændelsen viser noget karakteristisk om Karl. Han var i det daglige stille og omgængelig, men han havde en stærk retfærdighedssans – og han kunne også være hidsig!

Tilbage i Wien

Tilbage i Wien lykkedes det Karl Kordovsky at få godkendt sine meritter som lærling i Danmark og erhverve østrigsk svendebrev allerede 31. oktober 1924. Det næste års tid var han ansat som udlært svend på sin læreplads.

I 1930'erne havde han forskellige jobs som chauffør. I 1932 blev han gift med Auguste Deinhart.

Karl var medlem af Socialdemokratiet – vi husker hans sociale indignation fra Møn! – og som sådan deltog han i borgerkrigen i Østrig i februar 1934. I kampene blev 300 socialdemokratiske frontkæmpere dræbt, og efter nederlaget måtte Karl og andre socialdemokrater gå "under jorden".

Karl kom dog "over jorden" igen, tilsyneladende uden at blive arresteret.

Men det var stilstand før stormen. I marts 1938 kom Anschluss, hvor Hitler indlemmede Østrig i det tyske rige. Som østriger blev Karl Kordovsky dermed, meget mod sin vilje, tysk statsborger. Han var rasende på nazisterne og fik deres fremfærd tæt på, at en kusine dræbte sine tre børn og derefter sig selv, efter at nazisterne havde hentet hendes mand, der viste sig at være af jødisk afstamning, noget ingen indtil da havde tænkt på. Karl meldte sig også ud af den romersk-katolske kirke, fordi den ikke tog afstand til nazisterne.

Soldat

Karl Kordovsky var nu – meget mod sin vilje - tysk statsborger, og da Anden Verdenskrig begyndte med det tyske angreb på Polen i september 1939, blev han indkaldt til den tyske hær.

I april blev Danmark og Norge besat, og i maj 1940 kom turen til Holland, Belgien og Frankrig. Holland overgav sig 15. maj, og Karl Kordovsky overværede bombningen af Rotterdam dagen før.

Karls held var hans evner som mekaniker og chauffør. Han undgik derved direkte fronttjeneste, men kom til at køre som chauffør med ammunitionstransporter til de tyske tropper i Holland, Belgien og Frankrig. 14. juni faldt Paris.

18. juni fødtes Augustes og Karls søn Peter.

Østfronten

Juni 1941 angreb Hitler Sovjetunionen. Karl Kordovsky blev chauffør ved et infanterikompagni på march østpå. 21. december 1941 blev han udnævnt til "Gefreiter", der kan oversættes til underkorporal. Foråret 1943 blev han "Obergefreiter" / korporal.

Karl Kordovsky som lastbilchauffør ved telegrafterne ved Østfronten. Han står foran "sin" lastbil, der har en transport af telefonpæle på anhænger. Fra bogen.

I 1942 blev Karl Kordovsky chauffør ved telegraftertropperne. Han var med i Budapest, det vestlige Ukraine, Brest-Litovsk. Sidst i 1942 var Karl med i kampene foran Stalingrad. Han var med andre ord hele tiden med "de værste steder" på Østfronten, men jo hele tiden i den ret beskyttede stilling som chauffør. Her stammede hans evner som diesel-mekaniker fra. Karl kørte med en større diesel-lastvogn, som han selv havde armeret, så den kunne tåle skud både fra siderne og ovenfra. Han mente selv, at det i flere situationer reddede hans liv.

2. februar 1943 kapitulerer tyskerne ved Stalingrad. Nu begyndte det tyske tilbagetog. Under det blev tyskerne igen og igen angrebet af partisaner. På et tidspunkt måtte tyskerne efterlade en del vigtigt materiel og to soldater, og da man søgte efter folk, der ville melde sig frivilligt til at hente materiel og de to soldater, meldte ingen sig, da det regnedes for den visse død. Men da det blev oplyst, at de to efterladte soldater var østrigere, meldte Karl Kordovsky sig. Han kørte sin lastbil i fuld fart og under kugleregn ind til de nødstedte og fik både dem og materiellet med tilbage. Han var overbevist om, at det var de panserplader, han selv havde sat på lastbilen, der reddede hans liv. For indsatsen blev han tildelt Jernkorset.

I marts 1944 får Karl Kordovsky bevilget orlov, og efter orloven bliver han ikke sendt tilbage til Østfronten, hvor de sovjetiske tropper nu var nået frem til det vestlige Ukraine. Man har vel syntes, at den nu 38-årige Kordovsky havde gjort sin pligt som soldat hele tiden ved de mest udsatte fronter. Af de 365 soldater, Karl var i kompagni med fra begyndelsen ved Østfronten, var han én af blot 35, der havde overlevet.

Karl bliver i stedet udstationeret i – Danmark!

Måske fordi han talte dansk? Formodentlig. I hvert fald kommer han til at arbejde som tolk og tysk forbindelsesled til det danske politi. Han ankommer til Hammel i Østjylland 4. april 1944, altså straks efter sin orlovs ophør.

I Danmark igen

Som tolk for den tyske værnemagt ved det danske politi kom Karl Kordovsky tæt på den lokale overbetjent i Hammel, Jens Hjortshøj. Det udviklede sig til et livslangt venskab.

Karl kom også i tæt kontakt med brødrene Siegfried og Sejer Pedersen, der drev maskin- og autoværkstedet "Brødrene Pedersens Maskinfabrik" i Hammel. Firmaet reparerede tyskernes vognpark, og med sin mekaniker-forstand var det vel naturligt for Karl at komme i snak med dem.

Men de to brødre var også med i modstandsbevægelsen og var med til at hente våben fra de allieredes våbenedkastninger på egnen. Karl havde jo aldrig været nazist, så måske har det været naturligt for ham at hjælpe modstandsbevægelsen på egnen med oplysninger om tyskernes gøren og laden. Det var et farligt dobbeltspil, og det endte da også med, at tyskerne blev opmærksom på Karl Kordovskys tætte forbindelse med den lokale befolkning, så han blev forflyttet til et straffekompani ved Silkeborg, hvor han blev underkastet forhør. Her opholdt han sig også dagen før befrielsen 4. maj 1945.

”I ser mig ikke mere!”

Men inden da fik Karl Kordovsky en særlig tolkeopgave. Tyskerne var ved at opføre en radarstation på Møn, i den østlige ende, der bliver kaldt ”Høje Møn”. Her havde tyskerne åbenbart brug for en tolk, og det ser ud til at være det, der førte Karl på et kortere ophold på Møn.

Det kunne umuligt være andet end at tanken om hans gamle plejeforældre på øen meldte sig. Og en aften bankede det på døren hos plejeforældrene i Landsled, og Karls tidligere plejefader maskinhandler C. F. Christiansen gik ud for at lukke op – og på trappestenen stod familiens tidligere plejebarn og wienerdreng, nu en voksen mand – i tysk uniform!

Karl Kordovsky har betænksomt nok først vist sig efter mørkets frembrud, så hans besøg ikke skulle vække for meget opsigt på egnen – men alligevel...

Hvad de to har talt om, vides ikke. Men plejefaderen havde til slut spurgt, om ikke Karl ville med ind og hilse på sin tidligere plejemoder. Det afslog Karl dog. Mødet har vel været opfattet som noget akavet – måske pinligt - for begge parter – Karl stod jo der i besættelsesmagtens uniform. Hvorom alt er, så endte mødet med, at Karl tog afsked med plejefaderen med ordene: ”I ser mig ikke mere!”

Titelbladet til bogen om Karl Kordovsky: ”I ser mig ikke mere!” Og det kom til at holde stik...

De ord har C. F. Christiansens barnebarn Ove Christiansen brugt som titel på sin bog om Karl Kordovsky. Og ordene viste sig at stå til troende: Karl Kordovsky viste sig aldrig mere hos sine plejeforældre på Møn, selv om han dog kom til at tilbringe resten af sin tilværelse i Danmark. Og selv om han faktisk vides mindst én gang at have besøgt Møn og vist sin familie rundt på øen.

Politiet arresteres

19. september 1944 arresterede og internerede tyskerne det danske politi.

Takket være et tip fra en tysker undgik overbetjent Hjortshøj i Hammel arrestation. Der kan ikke være tvivl om, at tippet kom fra Karl Kordovsky. Karls hustru husker direkte, at Karl har fortalt hende det: Karl havde sagt til Hjortshøj, at han skulle se at komme væk, for ”i morgen kommer jeg for at hente dig”. Hjortshøjs søn Erik fortæller, at om aftenen den 19. september kom der to tyske officerer samt ”en der talte dansk” for at beslaglægge Hjortshøjs pistol.

Hjortshøj gik under jorden og undgik den skæbne, der blev mange af hans kollegers: internering i KZ-lejren Stutthof. Det kom til at koste flere af dem livet.

Karl deserterer

Under sit ophold i Hammel var Karl Kordovsky kommet til at kende en dansk pige, Anna Holst Jørgensen, nærmere.

4. maj havde han og Anna aftalt, at hun skulle komme til hegnet omkring den lejr i Silkeborg, hvor Karl opholdt sig. Hun skulle medbringe en cykel ud over den, hun selv skulle bruge.

Planen gik som aftalt, Anna kom til hegnet med den ekstra cykel, og Karl gravede sig under hegnet ud i friheden til hende. Derefter gik cykelturen til Enghavegaard ved Todbjerg nord for Aarhus. Her boede gårdejer Rasmus Jensen, der var gift med en tidligere wienerpige Elisabeth Mendel. Elisabeth var taget til Danmark efter Anschluss i 1938 og var efter sit ægteskab med Rasmus i 1939 blevet dansk statsborger.

Ægteparret havde kontakt til modstandsbevægelsen, og de kendte også overbetjent Hjortshøj. Nu blev Karl Kordovsky installeret på deres loft. Her ”boede” han de næste 6 uger.

Befrielsen

Om aftenen, den 4. maj 1945, mens Karl og Anna cyklede mod Todbjerg, lød befrielsesbudskabet i radioen.

Alligevel var der god grund til at holde sig skjult på loftet i Enghavegaard, for hvis de danske myndigheder fik kendskab til den deserterede tyske soldat, ville han blive udleveret til den engelske befrielseshær og omgående blive sendt til Tyskland.

4. august, da englænderne er væk, melder Karl Kordovsky sig til det danske politi. Han får nu status af tysk flygtning og er dermed i samme båd som alle de tyske flygtninge, der var flygtet for de sovjetiske hære i krigens sidste måneder. Han kunne nu sammen med dem vente på at blive udleveret til de allierede i en af de fire besættelseszoner, Tyskland var blevet inddelt i.

Men det var bestemt ikke lige, hvad Karl Kordovsky havde tænkt sig! Sagen var, at han og den pige, der havde hjulpet ham med at desertere, var forelskede – og at Anna var gravid!

Annas forældre var indre-missionske og var skrækslagne, da sagen går op for dem. Ugift og gravid var et chok i sig selv – og så med en tidligere tysk soldat! Karl kom aldrig rigtig på talefod med sin svigerfamilie.

Og der skal jo ikke særlig stor fantasi til at forestille sig, hvad Anna har gået igennem i det lille lokalsamfund. Tyskerhadet var intens efter besættelsen, og Anna har været anset som ”tyskertøs” og har sikkert måttet finde sig i en del tilråb på gaden.

Og så var der jo også den lille komplikation, at Karl var gift i Østrig og havde en søn dernede! Alt tyder på, at det har han ikke fortalt Anna. Det er kommet som en overraskelse senere og

har selvfølgelig ikke bidraget til at gøre tingene lettere for parret. Men også det holdt kærligheden til.

Karls kamp

Karl havde ingen arbejds- og opholdstilladelse. De danske myndigheder vil overføre ham til en særlig Røde Kors-lejr for østrigske flygtninge.

Karl søger om arbejds- og opholdstilladelse i september 1946. To måneder efter får han afslag – fem dage efter at Anna har født parrets første barn Dorrit.

Anna og Karl har været fortvivlede. Som en sidste fortvivlet udvej skriver Anna til kongen om hjælp!

Som svar kommer der brev fra Justitsministeriet 22. februar 1947. Afslag! Karl skal fortsat sendes ”hjem” til Østrig.

1. april 1947 er der dog et lidt specielt ”lyspunkt”: Karl får skilsmisse fra sin østrigske hustru!

Men han bliver nu indsat i en særlig flygtningelejr i Esbjerg. Får dog lov til at arbejde uden for hegn og kan tage arbejde hos sine gamle bekendte i Hammel: brødrene Pedersen. Men 27. juni får han igen afslag på opholdstilladelse.

29. juli 1947 søger Brødrene Pedersen så om opholdstilladelse for deres højt værdsatte mekaniker Karl Kordovsky. Ansøgningen vedlægges talrige fine anbefalinger fra folk i Hammel.

Lige meget hjælper det: Karl får igen afslag, og han overføres nu til Kløvermarks-flygtningelejren i København!!!

En ny bølge af anbefalinger sendes til myndighederne, og 18. august 1947 får Karl endelig opholdstilladelse – for 6 måneder!

Men 31. august 1947 er Karl trods alt tilbage i Hammel hos Anna og sin datter og i sit gamle job hos Brdr. Pedersens Maskinfabrik.

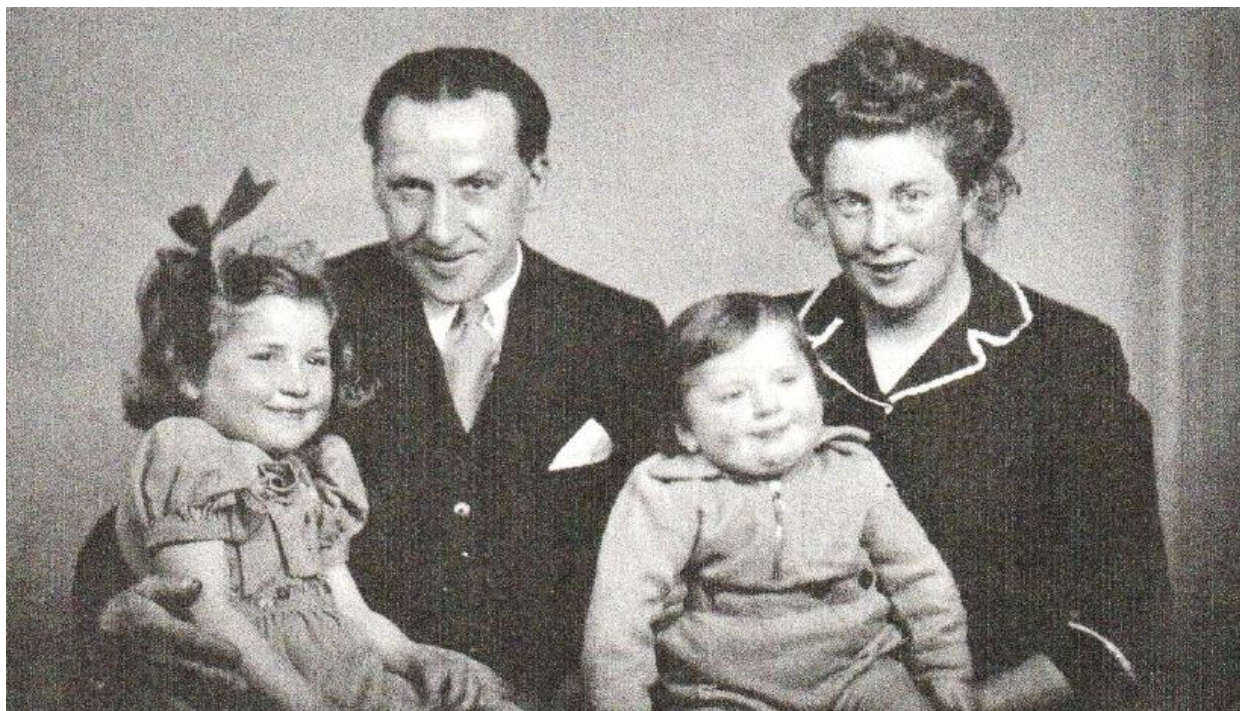
Giftermål og flytteri

Brdr. Pedersen havde lige udvidet med en ny bygning, hvori også indgik tre lejligheder. Nu fik Anna og Karl den ene.

Tilværelsen var fortsat usikker, men Anna og Karl dristede sig dog til at gifte sig. Det skete 3. januar 1948.

Måske har det hjulpet på muligheden for at få arbejds- og opholdstilladelsen forlænget. I hvert fald var det, hvad der skete.

Og 31. januar 1948 fik Anna og Karl så deres andet barn, sønnen Karl – opkaldt efter faderen efter østrigsk skik.

Karl og Anna Kordovsky med børnene Dorrit og Karl. Foto fra begyndelsen af 1950'erne. Fra bogen.

Arbejds- og opholdstilladelserne blev nu problemfrit forlænget et halvt år ad gangen. Men i august 1949 ophører ansættelsen hos Brdr. Pedersen, og Karl fik i stedet kortvarigt ansættelse hos Andreas Jacobsen i Grenaa, der lige havde åbnet et nyt stort værksted. Anna blev tilsyneladende foreløbig i Hammel, mens Karl fandt sig et værelse i Grenaa.

Opholdet i Grenaa blev dog kortvarigt. I begyndelsen af november 1949 bliver Karl Kordovsky i stedet ansat hos "P. C. Pedersen og Søn", der som tidligere nævnt havde købt de tidligere tyske Bauleitung- og flygtningebarakker i Tirstrup og havde opført en ny flot kontor- og udstillingsbygning ud mod Hovedvejen. Karl får i første omgang et værelse hos firmaet, men 21. januar 1950 har han fundet mulighed for at leje en lejlighed i Feldballe, hvor resten af familien kunne slutte sig til.

Og dermed er vi fremme ved tiden i Feldballe og Tirstrup, som vi indledte artiklen med.

Kampen for dansk statsborgerskab

Tilværelsen så som sådan lys ud for familien. Men der var en grim hage ved den. Karl var stadigvæk østrigsk statsborger og skulle leve i evig uvished om han fik sin arbejds- og opholdstilladelse forlænget.

Nu var han dansk gift og havde to børn og god beskæftigelse. Så måtte tiden være kommet til at søge dansk statsborgerskab og få endelig sikkerhed i tilværelsen.

Karl søger dansk statsborgerskab samme år, 1950. Afslag!

Årsagen kan vi kun gætte om, men vi skal huske på, at det endnu var tæt på besættelsen, og at Karl Kordovsky trods alt havde været tysk soldat og som sådan havde deltaget i besættelsen af Danmark.

1953 flyttede Anna og Karl som tidligere nævnt til Tirstrup, og her fik de deres tredje barn, sønnen Hans Jørgen.

Samtidig ser det ud til, at Karl endelig havde fundet en arbejdsplads, hvor han kunne blive i lang tid fremover.

Tiden måtte være kommet til et nyt forsøg på dansk statsborgerskab. Karl søger i 1957.

Karl kan nu vedlægge sin ansøgning en række anbefalinger fra gode folk i Tirstrup og omegn, ikke mindst fra hans arbejdsgiver og fra hans nabo, kommunens kæmner Richard Sørensen.

Karl Kordovsky sammen med gode arbejdskolleger i Tirstrup. Karl står i forreste række som nr. 3 fra højre. Øvrige, der kan identificeres: nr. 1 fra venstre lagerchef Ib Dahl, nr. 2 værkfører Orla Rasmussen, nr. vognmand Niels Sørensen, midt i billedet "Bitte Ras", der var motorcykelmekaniker. Fra bogen.

7. juni 1958 blev den store dag for familien – da gik Karls ansøgning om dansk statsborgerskab igennem!

Efter 14 års ophold i landet, efter at have kunnet tale flydende dansk siden tiden på Møn i begyndelsen af 1920'erne, efter at have hjulpet den danske modstandsbevægelse under krigen, efter at have fået dansk kone og tre børn, efter at have haft beskæftigelse i Danmark i 13 år.

Dansk statsborgerskab var sandelig heller ikke dengang noget, man strøede om sig med!

Enden på historien om Karl Kordovsky

Karl blev afskediget fra firmaet i Tirstrup i 1971 med den begrundelse, at der ikke mere var beskæftigelse til ham.

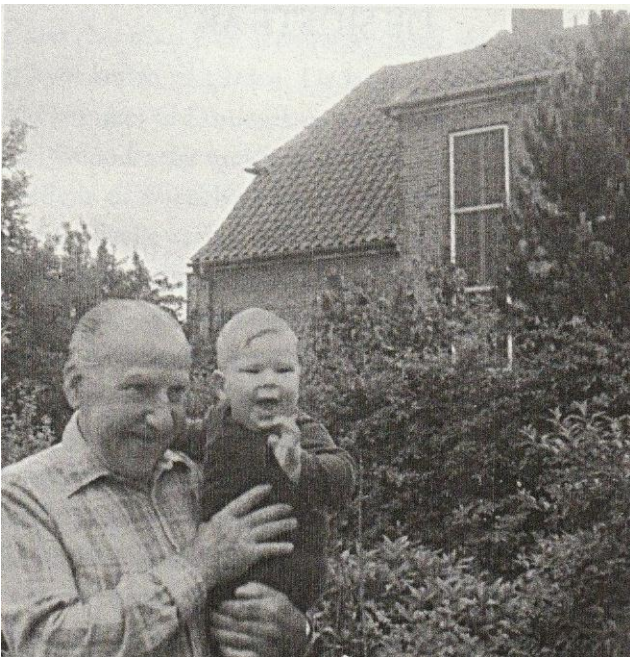
Fire år senere blev firmaet opløst. Autodelen flyttede til Grenaa, maskindelen forblev i Tirstrup med ny ejer.

Århusvej 20 i dag, Anna og Karl Kordovskys hjem 1953 – 1971, ser ud til at være forlænget med et fag mod øst siden Anna og Karls tid, sml. billede s. 3. Foto VFH juli 2025

Århusvej 16 i Tirstrup, Karl Kordovskys arbejdsplads i 21 år, 1950 – 1971, tager sig lidt anderledes ud i dag, sml. billede s. 4. Foto VFH juli 2025

Anna og Karl flyttede til København samme år, sikkert fordi i hvert fald en af børnene, Hans Jørgen, boede der. De fik i første omgang en andelslejlighed, senere købte de hus i Lindebugten i Valby. Anna fik arbejde som sygehjælper, Karl, der nu var pensionist, blomstrede op – han havde jo altid været storbymand. Men i 1984 fik han lymfekræft, og i juni 1984 døde han, 77 år gammel.

Et i sandhed usædvanligt livsforløb var slut.

Karl Kordovsky ved boligen i Lindebugten i Valby sammen med barnebarnet Jonathan. Fra bogen

Litteratur:

Ove Christiansen: *"I ser mig ikke mere. En wienerdrengs historie"*, Forlaget mellemgaard 2015 (cit. "fra bogen")

Det Kongelige Biblioteks Luftfotosamling (cit. "Kgl. Bibl. Saml.")